

Клінічна психологія функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я

Укладач та редактор Віталій ЛУНЬОВ

Укладач та редактор

Віталій ЛУНЬОВ – клінічний психолог, психотерапевт, дійсний член Української академії наук, кандидат психологічних наук, доцент, провідний науковий співробітник Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, доцент кафедри загальної і медичної психології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця МОЗ України.

У процесі укладання цього курсу використано інструменти штучного інтелекту на етапах пошуку літератури, первинного синтезу даних і стилістичного редагування українських перекладів окремих уривків з англomовних джерел. Частина праць було знайдено та попередньо узагальнено за допомогою Consensus - пошукової системи для наукових досліджень на основі ШІ (These papers were sourced and synthesized using Consensus, an AI-powered search engine for research). ШІ застосовувався виключно як допоміжний інструмент; остаточний добір джерел, критична інтерпретація матеріалів і відповідальність за формулювання висновків належать редактору-упоряднику. Усі бібліографічні посилання, де це було можливо, звірено з оригінальними публікаціями; потенційні похибки автоматичного резюмування виправлено під час наукового та літературного редагування.

Редактор-упорядник наголошує: тематика клінічної та реабілітаційної психології за своєю природою міждисциплінарна і передбачає системну співпрацю психологів із лікарями-неврологами, психофізіологами, психіатрами та іншими фахівцями.

Курс лекцій має орієнтаційний, освітній характер. Рекомендовано працювати у мультидисциплінарній команді та під супервізією; будь-які фармакологічні або нейромодуляційні втручання здійснюються лише за показаннями і під відповідальністю ліцензованого лікаря.

Мета курсу

Сформувати у магістрантів клінічної психології цілісне розуміння взаємодії МКФ (ICF), МКХ-11 (ICD-11) та МКВ/ICHI для оцінювання функціонування, постановки реабілітаційного діагнозу, планування психологічних втручань і документування результатів у мультидисциплінарних командах.

Очікувані результати навчання

Після завершення курсу магістрант здатний пояснювати структуру МКФ (компоненти b/s/d/e, розрізнення capacity/performance, кваліфікатори), розрізняти функції МКХ-11 як нозологічної системи та МКФ як моделі функціонування, а також роль ICHI як класифікації втручань; описувати реабілітаційний цикл і формулювати цілі за SMART та GAS; проводити ICF-орієнтоване клінічне інтерв'ю й збирати дані у форматі ICF Assessment Sheet; кодувати випадки за МКФ, призначати кваліфікатори та лінкувати опитувальники (WHODAS 2.0, PHQ-9, GAD-7 тощо) до релевантних категорій; формулювати реабілітаційний діагноз як поєднання ICD-11, ICF-профілю та контекстуальних факторів; добирати й кодувати психологічні втручання за ICHI відповідно до цілей і виявлених дефіцитів; вести документацію (SOAP-ICF), готувати звіти для МДК (MDT) та оформлювати план реабілітації; ефективно працювати в мультидисциплінарній команді й аргументувати вибір цілей і втручань; оцінювати результати (GAS T-scores, зміни кваліфікаторів, PROMs/ObsROMs) і планувати PDSA-поліпшення; дотримуватися етичних і правових засад (інформована згода, конфіденційність, розумні пристосування, культурна чутливість, відповідність CRPD); користуватися електронними інструментами (ICF Browser, e-learning) та виконувати міні-аудит якості з базовою статистичною інтерпретацією результатів.

Зміст

Тема лекції	
Здоров'я і благополуччя людини у вимірах міжнародних класифікацій: МКФ, МКХ-11 та МКВ/ICHI	5
Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ): загальні поняття та практичне застосування	21
Використання Міжнародної класифікації функціонування. Реабілітаційний діагноз	35
Реабілітаційний набір Міжнародної класифікації функціонування. Клініко-реабілітаційна практика	42
Застосування МКФ у клінічній психології	50
Література	57